

KÚRIA

Bfv.II.1144/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év február hó 4. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Tatabányai Járásbíróság 7.B.302/2013/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Tatabányai Járásbíróság a 2013. október 10. napján meghozott és kihirdetett 7.B.302/2013/12. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntetében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 195. § (1) bekezdés].Ezért őt 1 év 8 hónap - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte. Kötelezte egyúttal a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete - fellebbezés hiányában - 2013. november 4. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

A jogerős ítéletben megállapított történeti tényállás szerint a

terhelt és H A 2001. évtől 2011. május végéig éltek élettársi kapcsolatban, mely kapcsolatból 2 gyermekük született; 2002. december 11. napján kk. E B B, valamint 2008. október 29. napján kk. E L L és együtt nevelték H A korábbi kapcsolatából származó lányát, kk. N A V is.

A család 2006 júniusától T, a G I. szám alatti lakásban élt. A terhelt és élettársának kapcsolata 2009-re megromlott. 2009 körül - pontosabban meg nem határozható időben - a terhelt a G I. lakásban egy vita során H A-t a szobában lévő ágyra lökte, majd ököllel több alkalommal arcon, illetve vállon ütötte. Ezt észlelte kk. E B B sértett, aki oda akart menni édesanyjához, azonban a terhelt ráordított, hogy takarodjon be a szobájába és maradjon csendben, mert különben kivágja az anyját az erkélyen.

A T, G I. lakásban a terhelt még legalább egy alkalommal kk. E B B-t is bántalmazta. 2010. körüli időben a terhelt a konyhában a földön megrugdosta kk. E B B-t, aki a bántalmazás következtében összevizezte magát. A terhelt lábán ekkor papucs volt.

2010 szeptemberében H A a két leánygyermekkel Sz-ra költözött, a terhelt pedig kk. E B B-sal egy-két hónapig még a G I. maradt, majd elköltözött T, a N-i útra egy 30 m²-es hétvégi házba. A ház T külterületén található, távol a várostól. Ennek ellenére az akkor 8 éves kk. E B B egyedül ment iskolába, illetve betegsége esetén gyermekorvoshoz is. A gyermek gyakran több napos felső légúti betegségekre panasszal érkezett az orvoshoz, holott kezelt asztmás beteg volt, így esetében különösen fontos lett volna, hogy idejében elkezdjék a betegség kezelését.

A terhelt, illetve élettársa már egész kiskorától elvárták kk. E B B-től az önállóságot. Például a gyermek már első osztálytól egyedül ment a S E iskolából a G I., illetve amikor hazamenetel helyett a játszótérre ment a gyermek, akkor a terhelt ezt kifogásolta, emiatt a gyermeket megbüntette.

A terhelt szigorú nevelési elveire a szomszédok is felfigyeltek. 2011. július elsején jelzéssel éltek az általános iskola felé, mivel a terhelt többször bántalmazta kk. E B B-t, illetve egy alkalommal azt is kiabálta a gyermeknek a terhelt, hogy most 3 napig nem fog enni kapni.

2010 decemberében H A a két gyermekkel visszaköltözött a terhelthez és kk. E B B-hoz T-ra a N-i útra. Ezt követően ismét együtt nevelték kk. E B B sértettet. 2011. július közepén H A visszaköltözött T-ra a K szám alatti albérletbe a három gyermekével. Ezt követően 2012 áprilisában csak láthatások alkalmával találkozott a terhelt kk. E B B-sal. 2012. április 27-én a sértett egy láthatás alkalmával nem akart visszamenni

édesanyjához, ezért innentől kezdődően ismét a terhelt nevelte őt.

A gyermek T, a N úton ismételten egyedül járt iskolába, illetve tanítás után szülői felügyelet nélkül volt. A terhelt 2012. június 12-én - a nyomozás során ismeretlenül maradt ok miatt - megharagudott a gyermekre, ezért az esti órákban ráparancsolt, hogy szedje össze az iskolai felszerelését, és menjen az anyjához T-ra. A terhelt előzetesen nem értesítette H A-t, hogy hozzá küldi a gyermeket, illetve a gyermeket sem kísérte el T-ra, hanem a 21 óra 26 perckor a következő SMS üzenetet küldte H A-nak: „A B-it kidobtam a 9-es busszal ment el. Sok szerencsét hozzá, szükséged lesz rá. Majd odaér valamikor”.

Mivel kk. E B B késő este egyedül utazott, ezért a t-i buszállomáson felfigyelt rá egy a nyomozás során ismeretlenül maradt férfi, aki elkísérte a T, G I. lépcsőházhoz.

Annak ellenére, hogy a terhelt kidobta otthonról a sértettet, kk. E B B ezt követően egy-két nappal ismételten visszament a terhelthez, az ő nevelésébe került, majd a T Város Polgármesteri Hivatal Gyámhivatala 2012. december 3. napján kelt határozatával ideiglenes hatállyal H A-nál helyezte el.

Kk. E B B érzelmileg lehangolt, depresszív kedélyállapotú. A vele szembeni agresszív megnyilvánulások, az előtte a szülők között zajló durva konfliktusok, a gyermek másik szülő elleni hangolása érzelmi sérültséget okoz a gyermekben és kedvezőtlenül alakítja az erkölcsi fejlődését.

Kk. E B B érzelmileg közepes-súlyos fokban sérült, énbizonytalan, gyökértelenség érzettel, érzelmileg halmozott szorongásos jegyeket hord, durva érzelmi kielégítetlensége, hanyagoltság, önmaga teherként történő megélésének jeleivel. A terhelt érzelmi kötődése meg sem közelíti az apa-gyermek kötődés elvárható erejét. A terheltnek felelősségvállalási készenléte a gyermekeivel kapcsolatban nincs.

A gyermek érzelmi sérültsége a terhelt fentebb részletezett magatartásával áll ok-okozati összefüggésben.

II. Az ügyben meghozott jogerős ítélet ellen a terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjára figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontjának a) alpontjára alapított okból. A hivatkozott jogszabályhely alatt felülvizsgálati okként megjelölt indokolási kötelezettség elmulasztását a védő azzal indokolta, hogy a Tatai Járásbíróság ítéletének indokolása oly mértékben hiányos a tények tekintetében, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a döntését. E körben sérelmezte azt, hogy a tanúk

vallomásai és a szakértői vélemény megállapításai közül a Tatabányai Járásbíróság kiragadta a terheltre terhelő vallomásrészeket és szakértői vélemény részt. Azok komplex értékelését elmulasztotta.

Az indítvány szerint az eljáró bíróság nem adta indokát annak, hogy a terheltre kedvező tényeket miért nem értékelte, a vallomások és a szakértői vélemény adatai közül miért csak és kizárólag a terheltre kedvezőtlen tényeket vette figyelembe bizonyítékként. Indítványát alátámasztó bizonyítékként a lefolytatott bizonyítási eljárás bizonyítékai közül kk. E B B sértett nyomozási bíró előtt tett tanúvallomását, H A, Dr. P-né K Zs, H Gy-né, K V, Cs B, M T, P L F, P J L-né tanúk vallomására hivatkozott, e vallomásokat elemezte. Kiemelte, hogy e tanúk az ítéletben rögzítetteken túl még mit nyilatkoztak. A szakértői véleményben foglalt megállapítások közül a következőket hiányolta az ítélet indokolásából: "Nem tett említést ugyanakkor az apai környezetben megélt súrlódásokról, viszont kiemelte az apa gondoskodó, odafigyelő magatartását." ... "nem állította, hogy az apa bántalmazta volna őt." (Nyomozási iratok 631. oldal.)

A védő álláspontja szerint, amennyiben az eljáró bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett volna, akkor védencével kapcsolatban nem tudta volna megállapítani a súlyos kötelességszegést, és ekként a kiskorú veszélyeztetésének bűncselekményét.

Minderre figyelemmel a Tatabányai Járásbíróság jogerős ítéletének hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1405/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Nyilatkozata szerint az eljáró bíróság ítéletének indokolásában a tényállás megállapításához vezető, a Be. 78. §-ának (3) bekezdése szerinti értékelő tevékenységéről ellenőrizhető és elégséges módon számot adott. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítvánnyal támadott bírósági határozat hatályában fenntartását indítványozta.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdésének első fordulata szerint tanácsülésen bírálta el.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdése] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt - eljárásjogi okból - alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A Kúria mindenekelőtt abból indult ki, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén van lehetőség. Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak büntető anyagi jogi szabálysértés, a c) pontja alapján ún. abszolút eljárási szabálysértések esetén van helye.

Emellett az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapulvételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

A felülvizsgálati indítványt előterjesztő védő a felülvizsgálati indítvány indokaként a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontját jelölte meg - figyelemmel a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontjára. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ügydöntő határozat indokolása oly mértékben hiányos a tények tekintetében, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta döntését az eljáró bíróság.

A Kúria ezzel nem értett egyet.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetve a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontja szerint felülvizsgálati ok és a jogerős ügydöntő határozat feltétlen hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértés, ha az eljáró bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Az indokolási kötelezettség [egyébként a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból is vizsgálendő] megsértése fűződhet ténykérdéshez és jogkérdéshez. A felülvizsgálati indítvány szerinti kifogás - értelemszerűen - ténykérdéssel kapcsolatos.

Felülvizsgálati eljárásban a tényállás megalapozottsága és a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Következésképpen ezen felülvizsgálati ok kapcsán csupán az vizsgálható, hogy a megtámadott jogerős határozat indokolásában az eljáró bíróság ellenőrizhető és elégséges módon számot ad-e a tényállás megállapításához vezető, a Be. 78. §-ának (3) bekezdése szerinti értékelő tevékenységéről. A bíróság ugyanis az indokolásában köteles számot adni döntéshozatali

tevékenységéről, a felülbíráló (fellebbezés, illetve felülvizsgálati indítvány alapján eljáró) bíróság pedig ezt jogosult és köteles ellenőrizni. Ha a megtámadott határozat indokolása oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését, akkor nyilvánvalóan megghiúsul az érdemi felülbírálat lehetősége, s ez eredményezi a feltétlen hatályon kívül helyezést [1/2007.BKv.C.].

A terhelt bűnügyében a jogerős ügydöntő határozatot hozó elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy milyen bizonyítékok, milyen indokok alapján állapította meg azt a tényállást, amelyre a bűnösség kimondását alapította. Az elsőfokú bíróság ítélete (4. oldal 1. bekezdésében) rögzítette, hogy a terhelt tagadásával szemben kk. E B B sértett, valamint az eljárás során kihallgatott tanúk vallomásaira alapította a tényállást, figyelemmel arra, hogy a sértett és a tanúk vallomásai egybecsengenek. A támadott határozat indokolása tartalmazza - amint arra a Legfőbb Ügyészség átirata is rámutatott -, hogy a kiskorú sértett szavahihetőségét nemcsak az érdekeltnek tekinthető H A volt élettárs és anyja, valamint a gyermeket fél évig nevelő H Gy és H Gy-né tanúvallomásának tükrében, hanem a kívülálló, érdektelennek tekinthető dr. P-né K Zs volt pedagógus tanú, az ugyancsak érdektelen Cs B, M T, gyermekvédelmi felelősként Ö I, P J L-né védőnő, továbbá V K tanú vallomásainak értékelésével vizsgálta.

A Kúria azt állapította meg, hogy a védő által támadott határozat indokolásában a bíróság kellő részletességgel beszámolt a lefolytatott szakértői bizonyításról, az ügyben kirendelt két igazságügyi szakértő - Sz Zs szakpszichológus és L K. P igazságügyi pszichológus szakértő - véleményéről, e vélemények összevetéséről, azok egybecsengéséről (5. oldal 8-9-10. bekezdésében).

Mindebből - a terhelt védőjének az indokolási kötelezettség megsértésére alapozott felülvizsgálati indítványától eltérően - megállapítható volt, hogy az eljáró bíróság mire alapozta a döntését.

A Kúria ezért - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. február 4.

*Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda
s. k. előadó bíró, Dr. Feleky István s. k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*bírósági ügyintéző
NYM*